

Intelligent Design

Av professor Peder A. Tyvand

ID-bevegelsen, som i utgangspunktet er amerikansk, har vunnet fotfeste og fått betydelig medieomtale de siste årene. USA har i flere tiår hatt store kreasjonistiske bevegelser med utspring i kristne kirkesamfunn. ID-bevegelsen er annerledes enn kreasjonistorganisasjonene ved at den ikke vektlegger bestemte bibeltolkninger, men bygger opp sin argumentasjon på vitenskapelige premisser. Riktignok er de fleste av ID-bevegelsens medlemmer kristne, men bevegelsen er økumenisk.

ID-bevegelsen har et nettverk av institusjoner. To av de viktigste er *Access Research Network* (www.arn.org), og *Discovery Institute* (www.discovery.org). I ledelsen for disse institusjonene står det folk med tung akademisk kompetanse i biologi, vitenskapsfilosofi, matematisk statistikk og samfunnsvitenskap. *Access Research Network* utgir ID-tidsskriftet, *Origins & Design*. *Discovery Institute* har et opprop mot darwinismen (www.dissentfromdarwin.org), som nå er blitt undertegnet av mer enn 700 kvalifiserte forskere fra hele verden. For å få undertegne denne listen kreves det at man har doktorgrad innenfor naturvitenskap.

vitenskap. Først og fremst i USA. Det som skjer i USA, får ringvirkninger over hele verden, uansett hva de tette nasjonale nettverk måtte mene.

Darwinister føler seg presset, men forsøker i det lengste å brennemerke hele ID-bevegelsen som useriøs. ID-bevegelsen blir av darwinister kalt for «religiøst svermeri», «gammeldagse dogmer», «fanatisk overtro», «et reaksjonært komplott», «et politisk felttog», «den bevisst valgte uvitenhet», «en sammensvergelse mot vitenskapen» og lignende karakteristikk.

Darwinister i Norge og andre land vet at ID-bevegelsen har intellektuell substans, og at den derfor truer deres egne posisjoner. Målsettingen med svartmalingen er å få avlyst ID-debatten før den starter. Darwinistene vet at de har alt å tape på en direktesendt konfrontasjon med darwinistiske professorer på NRK TV. Derfor kan profilerte darwinister som Dag O. Hessen kreve å få sitte alene i studio uten å få møte brysomme debattmotstandere. Derved kan han og andre darwinister uimotsagt få omtale ID-bevegelsen ved hjelp av nedlatende karakteristikk som ikke går på sak.

Er ID-bevegelsen et alternativ til darwinismen?

ID-bevegelsen har stadig en lang vei å gå før den er blitt en fullverdig vitenskapelig lærebygning. Det området hvor bevegelsen står sterkest, er darwinismekritikken. Darwinismens svakheter er vitenskapelig sett iøynefallende, og det kreves ikke store ressurser for å avdekke dem. Det som derimot krever ressurser, er å bygge opp en helhetlig ID-vitenskap.

Darwinister har unektelig et «kvantumsargument» når de i debatter påpeker hvor mye darwinistisk litteratur som finnes, og hvor lite alternativt materiale ID-bevegelsen i Norge har klart å komme ut med. Men de siste 50 år er det totalt blitt nedlagt to akademiske årsverk på ID-forskning i Norge. Dette bør vurderes i forhold til de flere titusener av akademiske årsverk som har vært nedlagt på darwinismens alter i Norge. Det ville ha vært merk-

Hvordan møter darwinistene ID?

Det finnes ikke lenger grunnlag for å lytte til norske darwinister når de hardnakket fastholder at det ikke finnes kvalifisert motstand mot darwinismen. Sannheten er vel heller at norske darwinister lukker øyne og ører for den ubehagelige sannheten at darwinismen er på vikende front i internasjonal

verdig om ikke denne ressurovervekten medførte en darwinistisk overvekt i dokumenterte akademiske publikasjoner.

Heldigvis skjer det ting i andre land. Tyskland har en bevegelse med sterke kvaliteter: *Wort und Wissen* (www.wort-und-wissen.de). De avholder

mange seminarer og utgir mange bøker, blant annet en alternativ lærebok i biologi på avansert nivå i forhold til norsk videregående skole. De ledende fag-personene innenfor bevegelsen *Wort und Wissen* er biokjemiprofessor Sigfried Scherer og informatikkprofes-

sor Werner Gitt. Begge er omtalt med artikler i *Wikipedia*.

I Norge har vi en eneste ID-bevegelse, Origo. Vi gir ut tidsskriftet *Origo*. Se våre websider www.skabelse.dk og www.origonorge.no. Vi har det felles med amerikansk ID-bevegelse at vi baserer oss på vitenskapelig argumentasjon omkring livet og dets opprinnelse.

Kritikk av darwinismens myter

Jeg vil her sette opp tre av darwinismens myter, som er nøkkelpunkter hvor denne læren er i strid med moderne naturvitenskap.

Myte 1: Avstammingsmyten

Dette er darwinismens grunnleggende påstand. At alle levende vesener i nåtid og fortid henger sammen i en eneste kjede av naturlig avstamning tilbake til en urcelle. Ingen kjede er sterkere enn sitt svakeste ledd. Derfor tillates det ingen brudd på denne kjeden. Avstammingsmyten er en drøy påstand om fortida. Den har aldri hatt noe vitenskapelig grunnlag, men har i tidens løp blitt opphøyd til udiskutabel viten, av et maktapparat som ikke har vunnet fram med sitt syn ved hjelp av argumentasjon. Det har klart å monopolisere sine synspunkter, blant annet ved å karikere og ekskludere motstanderne.

Myte 2: Spontan generasjon

På Darwins tid trodde man at primitivt liv ble til av seg selv når det var energi og materie til stede, for eksempel i en varm gjødselhaug. Franskmannen Louis Pasteur motbeviste denne påstanden, da han ved sine eksperimenter påviste at liv bare kan bli til av liv. Men darwinismen har aldri helt gitt slipp på denne myten. I vår tid har den dukket opp igjen som forklaringen på hvordan den første levende celle ble til i «ursuppen»: Som et resultat av *energi + materie + støy*. Innenfor ID avviser vi myten og påpeker at liv bare kan oppstå som et resultat av *energi + materie + informasjon*.

Myte 3: Materiell bevissthet

Den ortodokse darwinismen ser på menneskets

bevissthet som noe som står over dyrene rent kvantitativt og ikke kvalitativt. Den tredje darwinistiske myten er at menneskets bevissthet kan forklares ut fra rent materielle prosesser. Bevisstheten blir da bare en komplisert tilstand som er et hjelpemiddel for visse gener til å reproducere seg selv. Den ultimative målsettingen for en darwinistisk bevissthetsforsker blir å finne «bevissthetsformelen»; den matematiske formelen som både skal definere bevissthet og påvise når den treer i kraft. Dette er en utopi fordi bevissthetsformelen forutsetter en erkjennende bevissthet. Og da har den ikke forklart det den skulle.

Tro mot bedre vitende?

Darwinister, sekulærhumanister og andre har klart å lage en myte om at gudstro er i strid med det man vet. Etter min oppfatning skyldes dette en feilaktig oppfatning av hva det vil si å bevise ting. Det finnes totalt sett fem kategorier av bevis:

1. *Matematisk bevis*. Strengt logisk bevisførsel ut fra grunnsetninger, aksiomer.
2. *Empirisk bevis*. Regelmessighet i naturen som observeres gjentatte ganger.
3. *Øyenvitne-bevis*. Uavhengige og umiddelbare bevitnelser av en bestemt historisk hendelse.
4. *Historisk bevis*. Kildemateriale som til sammen gir et klart bilde av hvordan en bestemt historisk hendelse har skjedd.
5. *Juridisk bevis*. Samlekategori med vekt på de to siste typene bevis.

Ingen av de fire andre beviskategoriene kan konkurrere med det matematiske bevis når det gjelder presisjon. Derfor har det matematiske bevis fått en enestående posisjon som noe subtilt og objektivt, høyt hevet over den større eller mindre grad av uperfekthet som hefter ved de andre typene bevis. Dette er feil. Kurt Gödel beviste i 1931 at alle aksiomsystemer er ufullstendige.

Når en påstand er matematisk bevist, er den blitt tilbakeført til grunnpåstander som må tros. Dessuten må man tro på de logiske reglene for bevisførsel. Matematiske bevis avskaffer ikke tro, men økonomiserer med troen og tydeliggjør hvor den må settes inn.

Når noe er empirisk bevist, er det tilbakeført til regelmessighet. Det ligger derimot ingen garanti for at denne regelmessigheten vil slå til neste gang man utprøver den. Dette er også noe man må tro.

De tyngste beviskategoriene (1) og (2) er altså omgitt av tro. Darwinismen seiler under falsk flagg fordi den utgir seg for å være bevist ut fra beviskategoriene (1) og (2). Påstanden om naturlig felles avstamning (avstammingsmyten) hører derimot inn under beviskategori (4).

Elementer av ID

Jeg vil avslutte artikkelen ved å påpeke tre vitenskapelige framskritt som er blitt gjort av ledende forskere innenfor ID, og som strider mot darwinismen. Framskrittene bærer i seg løfter om en mer helhetlig ID-vitenskap i framtida. De ligger på et høyere vitenskapelig erkjennelsesnivå enn det meste som darwinismen er i stand til å frambringe på egne premisser.

1. *Det metafysiske informasjonsbegrepet*

Den tyske informatikkprofessoren, Werner Gitt, går ut fra at informasjonsbegrepet er ikke-materielt. Noe enhver informatikkforsker tar for gitt, i og med at man skiller mellom «hardware» (informasjonsbærer) og «software» (informasjonskilde) i en datamaskin. Darwinister derimot, går ut fra at det ikke er noen forskjell mellom informasjonsbærer og informasjonskilde, siden man tror at DNA er begge deler.

Werner Gitts fortjeneste er at han har satt opp fem grunnleggende lover som informasjonsbegrepet må oppfylle, på fem hierarkiske nivåer. De fem nivåene handler om:

1. Sekvensen av symboler
2. Kodingskonvensjonen
3. Tankeinnholdet i informasjonen
4. Handlingen som informasjonen er ment å iverksette
5. Den overordnede målsettingen med handlingen

2. *Ureduserbare strukturer*

Biokjemikeren Michael Behe har skrevet boken, *Darwin's Black Box: The Biochemical Challenge*

Ledende forskere innenfor ID: Werner Gitt, tysk informatikkprofessor, Michael Behe, biokjemiker, og William Dembski, statistiker

to Evolution, New York: The Free Press. (1996). Her påpeker han hvordan konkrete biologiske strukturer ikke kunne ha utviklet seg gradvis på darwinistisk vis, fordi alle delene må være på plass for at helheten skal kunne funksjonere.

3. *Design-argumentet*

Statistikeren William Dembski har skrevet boken, *The Design Inference: eliminating chance through small probabilities*, Cambridge University Press (1999). Forfatteren innfører det som er blitt kalt for Dembskis filter, som er en matematisk basert metode for å skille mellom tre typer hendelser. (1) Hendelser forårsaket av naturlover. (2) Hendelser forårsaket av tilfeldighet. (3) Hendelser forårsaket av design.

Artiklen har tidligere været publiceret i det norske tidsskrift "Tidens tale".

Red.

Tankevækkende dom fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol

Engelske Natalie Evans fik i 2000 forud for en kræftbehandling udtaget æg, som blev befrugtet med hendes mands sæd. De befrugtede æg blev nedfrosset. Natalie Evans kom godt gennem behandlingen, og hun ønskede derefter at få børn. I mellemtiden var forholdet mellem hende og hendes mand desværre gået i stykker, og han ønskede ikke længere at få børn med hende. Det blev til en principiel strid mellem de to, der gik gennem det britiske retssystem, og som senest er blevet rejst over for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Den 10/4 2007 faldet der dom i sagen. 13 af de 17 dommere ved menneskerettighedsdomstolen frifandt Storbritannien for krænkelse af menneskerettighederne i denne forbindelse. Derimod fandt fire af dommerne, at Storbritannien i denne sag ved ikke at give kvinden ret til at få implanteret de befrugtede æg havde krænket både retten til et familieliv (artikel 8) og forbuddet mod diskrimination (artikel 14 set sammen med artikel 8).

Så langt juraen, men hvad med den etiske vurdering i øvrigt? Ud fra den betragtning, at manden jo havde sagt 'ja' til at skabe nye menneskeliv ved befrugtning med hans sæd, forekommer det ligetil, at Natalie Evans burde have fået lov til at bruge de nedfrosne æg til at få børn. I øvrigt er det tankevækkende, at domstolens juridiske betragtninger altså stort set kun drejer sig om forældrenes rettigheder. Åbenbart har juristerne ikke hjemmel til at argumentere med respekten for det nye liv, der er skabt ved befrugtningen.

Red.